

NY

världsbild

FRISKRIK FÖR
MORALISK
UPPRUSTNING

NR 4 1975

**TIDSKRIFT FÖR
MORALISK UPPRUSTNING**

Utkommer en gång i månaden

Utgives av IDÉ och KULTUR
Sveavägen 34 6 tr
111 34 Stockholm
Tel 08/10 34 56

Nr 4 — 1975

I redaktionen
Finn Harald Wetterfors
Jan Franzon
Gunnar Wieselgren
Lennart Sjögren ansv utg

Nordiska medarbetare
Einar Engebretsen och
Eva Riise Hanssen Norge
Keld Jørgensen Danmark

Foto Sid 7 — Public Information
Office Nicosia

PRENUMERATIONSPRIS
per kalenderår (12 nummer)

Sverige kr 30 -
Postgiro 70 61 90 - 6

Finland mk 25 -
Postgiro 11 20 95 Helsingfors

Losnummerpris kr 2 50 mk 2

© NY VARLD I BILD

Tryck Br Tengs Oslo

Omslagsbilden

Edir Pereira har bott i 20 år i Rio de Janeiros slum (favelas) där mer än miljonen människor hamnat som kommit till Rio från olika delar av landet för sin utkomst. Hon berättar sin historia i detta nummer av NVIB.

O, alla tiders kvinnor

Ett fotocollage utgivet av FN i samband med det Internationella kvinnoåret ger en fascinerande utblick över världen och kvinnors insatser. Temat för sammanställningen av bilder är «Annorlunda men ändå jämlik». Det intressanta är att det intryck man behåller efter genomgången är betoningen på «möjligheter» snarare än på «krav».

I Sverige blir kampen för jämlikhet så lätt baserad på självhävande och begränsas mer och mer till den egna gruppen och dess rättvisekrav i förhållande till kollektivet. Det blåser en snål vind mellan intressegrupperna. Eftertrycket på att alla skall ha lika mycket skymmer lätt perspektivet att alla kompletterar varann för att bygga ett riktigt samhälle.

Skulle inte målet te sig mera lockande om vi under kampen medvetet hjälpte fram en inställning av genuin uppskattning och tacksamhet för varandras egenart i familjerna och på arbetsplatserna. I en sådan atmosfär är det lättare för var och en att utveckla sina speciella gåvor. Jämlikheten kan bli en självklarhet som man tillerkänner andra istället för ett krav som sammanbitet måste ploja sig fram till omvärldens steniga oginhet.

Medges att förutsättningen är en grundläggande attityd- förändring litet till mans — alltså till något mycket mer dynamiskt än en allmant oförpliktad snällhet. Men förändring är ju vad vi är ute för, så varför inte börja i rätt anda.

När båda parter vinner

DET SKRIVS OCH TALAS mycket om fred Om fred i Mellanostern, i Vietnam, i Nordirland, på Cypern Overallt dar krig pågår eller hotar framstår freden som det angelagnaste av allt

Historien har hittills varit en historia om krig och fred, eller rättare sagt om krig och freder, som visat sig vara en langre eller kortare vapenvila

For att freden skall bli bestående måste den bygga på något annat an seger och nederlag Den maste grundas på forsoning Men om forsoning talas och skrivs det mycket litet Hur många av oss har forsokt tanka oss in i vad forsoning egentligen innebar?

En konflikt innebar att två eller flera parter står emot varandra Varje part anser sig ha rätt och kampar for att overvinna motparten I krig ar målet att motsidan skall lida ett fullständigt nederlag så att segraren kan diktera fredsvillkoren En sådan fred kan inte leda till forsoning

Kompromissen ar en fredligare form att losa en konflikt Dar får ingendera parten helt rätt Man prutar på vardera sidan Ju mer overtygad man ar att ha rätten på sin sida desto mer otillfredsstallande kanns losningen Konflikten lever vidare, kampen, fortsatter Kompromissen innebar sällan eller aldrig forsoning

Det kan synas lattast att losa en konflikt utifrån, genom medling av en neutral part Som kan få motståndarna att tala med varandra — «kriget borjar dar orden slutar», sager Martin Buber — och forsoka se det gemensamma basta och inte bara vad som skiljer

Den som sjalv tar parti i en konflikt kan integarna bidra till forsoning Men det racker inte heller att bara vara neutral Vad kravs då for att kunna vara forsonare i en konfliktladdad och katastrofhotad varld?

En forutsattning ar att vi i manskliga konflikter mindre frågar efter vem som har rätt an vad som ar rätt Frågan om vad som ar rätt ar en moralisk fråga, dar det inte kan finnas någon neutralitet Den som staller sig neutral till rätt och orätt i varlden bidrar inte till fred och forsoning

Också de neutrala

Frågan om vad som ar rätt kan aldrig galla bara den ena parten i en konflikt Den riktar sig till alla parter, också till de utifrån sett neutrala

Den som arligt och allvarligt staller sig frågan vad som ar rätt tvingas att lyssna inte bara till motparten, utan också till sitt eget samvete Han stalls inför Jesu fråga «Varfor låten I icke edert eget inre doma om vad rätt ar?»

Ordet forsoning betyder ursprungligen att betala ett pris Men forsoning innebar inte att den ene vinner och den andre forlorar Båda forlorar något — och bada vinner Vad man måste offra ar lusten och stoltheten att sjalv få segern och aran Vad man vinner ar befrielsen från bitterhet, hat hamndbegar Och denna befrielse ar provostenen for verklig forsoning och varaktig fred

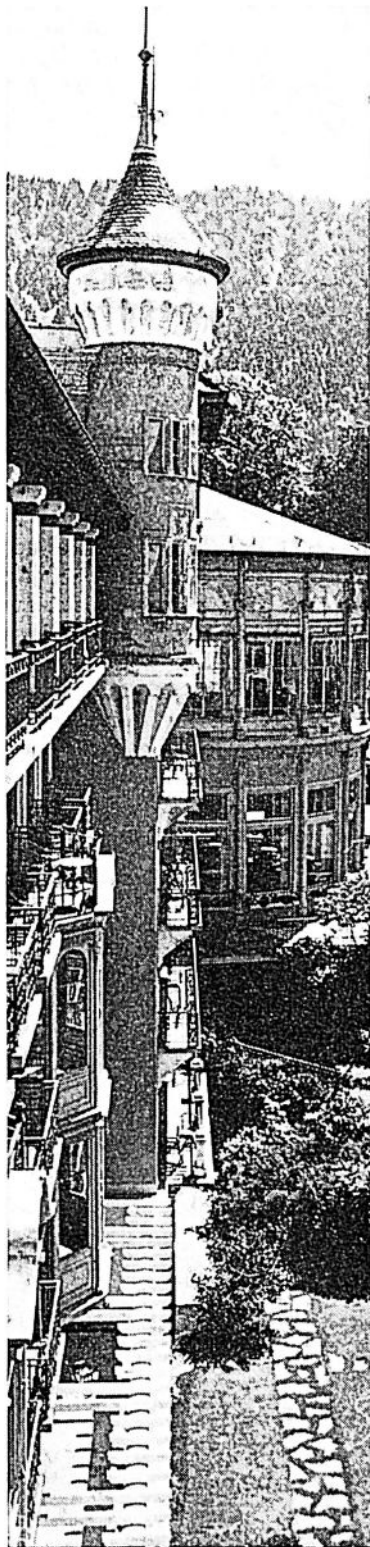
Vad man vinner ar också en problemlosning som ligger over den manskliga kompromissen En losning utifrån den mesta — och inte den minsta — gemensamma namnaren Dar parterna inte bara kanner igen sina egna basta bidrag utan också upplever en hogre dimension av Skaparens plan och ledning «Nar manniskan lyssnar talar Gud, nar manniskan lyder handlar Gud»

Alexander Solsjenitsyn har sett djupt in i forsoningens hemlighet nar han skriver i Gulagarkipelagen «Om det nu var så enkelt Om det bara fanns vissa onda manniskor som begick onda handlingar och det bara galle att skilja dem fran oss andra och forgora dem Men skiljelinjen mellan gott och ont skar rakt igenom hjartat på varje mansklig varelse Och vem ar villig att forgora en bit av sitt eget hjarta?»

Nils Gosta Ekman

Världskonferens i Caux

12 juli — 14 september

På olika håll i världen förbereder människor nu deltagandet i sommarens stora världskonferens för moralisk upprustning i Caux i Schweiz. Den asiatiska musikalen *Song of Asia* (Asiens sång) som nu befinner sig i Europa är en förelöpare för dem som vantas från Asien. Från olika delar av Afrika liksom från Nord- och Sydamerika vantas också många deltagare.

I inbjudan, som just utsänts, heter det bl a

Ett nytt slags samhälle håller på att vaxa fram. Vi kan välkomna det eller vandra ryggen åt det. Vi kan göra oss vissa föreställningar om det och provande söka oss fram på olika vägar — både individuellt och kollektivt. Vi kan också av fruktan för det okända instinktivt motsätta oss allt som är nytt. Men det hejdar inte utvecklingen.

Mat åt hela mänskligheten, miljonens bevarande, tillräcklig utbildning för alla och en rättvis fördelning av jordens rikedomar och råmaterial — för de uppgifterna behövs de bästa hjärnorna på alla områden och de största insatser från regeringar och vetenskapsmän. Men vi kommer inte att lyckas så länge världen slits sönder av konflikter, misstänksamhet, fruktan, hat och fördomar.

Vi måste finna vägen till en ny tidsålder, försoningens era, för hela mänskligheten. Det är den frivilliga, men dynamiska förvandlingens väg. Den byggs när vi alla — i våra familjer, på våra arbetsplatser, i och mellan våra politiska partier — beslutar att leva så som vi vill att de skall leva som styr miljonernas öden. Först då kan vi tillsammans börja bygga en värld med frihet och rättvisa.

Kanske finner vi ett botemedel mot splittringen i en försoning med Gud och hans vägar. Utan detta är inte den karaktärens växt möjlig som behövs om människan skall överleva.

Genom seminarier, möten och informella diskussioner, filmer, skådespel etc vill vi försöka nämna oss ett svar på dessa frågor: Välkommen!

Under olika perioder kommer olika intresse- och yrkesgrupper att samlas inom ramen för världskonferensen. Så är det t ex speciella kurser för ungdom 13—24 juli och 27 juli—8 augusti. Under andra tiodagarsperioder möts folk från kyrkor och samfund, från industrin, från politiken, från kulturlivet etc.

Genom IDE OCH KULTUR anordnas gruppresor under sommaren. Närmare upplysningar om konferensarrangemangen och resor genom

IDE OCH KULTUR, Sveavägen 34, 6 tr, 111 34 Stockholm,
tel 10 34 56

Vad skall man göra med känslorna?

Varlden styrs inte av nojeslystnaden eller profiten, inte av samvetet eller datamaskinen, utan av kanslorna. Människans bestämelse är att styras av sanningen och inte av sarade kanslor, hat, kärlek och lusta, fruktan och inbillning.

Vi använder förståndet för att rättfärdiga våra kanslor, men ändå är kanslorna vanligen lojare och den varsta formen av ledning.

Vad är det som allra mest sätter våra kanslor i rörelse? Är det att hälften av världens befolkning saknar frihet? Är det kriget mellan klasser och raser — orättfärdigheten, exploateringen, bitterheten omkring oss? Är det meningslösheten och bristen på målsättning för miljoner unga och gamla som slojar bort sina liv?

Eller satts våra kanslor snabbare och djupare i rörelse när någon säger något kritiskt om oss, om vårt arbete, om vårt land? Med andra ord, är vårt centrum vi själva eller andra människor och Guds plan att befria dem från själviskhetens fangelse?

Missförstådd?

Mina kanslor börjar sjuda när min stolthet är sarad, inte alltid när den andres stolthet är sårad, när jag känner mig missförstådd, inte alltid när den andre eller hans nation är missförstådd, när jag känner mig missförstådd. Franciscus bad: «Hjälp mig att förstå mera än att bli förstådd». Kristus brot igenom själviskhetens och egen-

karlekens barriär till att leva för och kampa för dem som inte alls förstod honom och jämt och standigt missförstod honom, både hans karaktär och hans syften.

Men kanslorna har ändå sitt värde. Utan dem skulle jag ofta gå genom en hel dag utan att vara medveten om hur mycket jag behöver Kristus. När kanslorna kontrollerar, är jag mera medveten om behovet av revansch än av förlåtelse. Min fröstelse är att slå omkring mig eller dra mig tillbaka. Jag är mera medveten om hur jag blivit sårad än av hur jag sarat andra. Om mitt eget skinn är i fara, blir jag som en skoldpadde. Jag gömmer mig bakom mitt skal och sneglar ut lite då och då för att se om faran är över.

Inom varje människa finns det en visdomskälla som vi kan ösa ur. Hur vi än känner oss. Varje dag kan vi uppleva vad det vill säga att gå bortom våra kanslors larm till den inre rostens stilla trygghet. På detta sätt kan en ny sorts kunskap och visdom komma in i familjesituationer och i folkens liv. Fri från våra kanslors tyranni är vi fria att lyda sanningens röst i våra hjärtan.

Dr Paul Campbell

Barnen och världen

I Stockholm har sedan nyår en grupp barn arbetat på en bonad som skildrar människor från hela världen. Runt bonaden loper texten: «Den värld vi barn vill ha. Vi vill vara vänner, svart vit, fattig rik, gammal ung. Vi vill ha fred, mat, vatten, hem, kläder». Bonaden lät tades ut vid en väffest på Alnas, Stockholm, i mars. Därigenom bidrog barnen med över 3 000 kr till att en stor grupp asiater från 12 länder kunde komma till Europa med musikalerna Song of Asia (Asiens sång). Den skildrar olika sidor av dagens Asien och dess mångskiftande kultur.

Motet med
en ny omsorg
och en ny
vision blev
en vandpunkt

”Här är din chans”

*På världskonferenserna i Caux mots de mest olikartade människor, unga och äldre, revolutionära klasskampskamper, etablerade från kulturliv, politik och industri, svarta, vita, bruna, röda och gula. Det kan vara människor från en ombonad valfärd och hardade gerillakrigare, sadana som till synes fatt allt till skanks i livet och sadana som fatt kampa och li-
da hela sitt liv*

Alla lär inte kunna alla under sin tid i Caux. Men en får alla kontakt med — den vanliga, gemytliga schweiziskan som varje dag lamnar ut posten till de 300 till 1 000 som kan vara där samtidigt. Och man blir förvanad över hur snabbt hon lär sig kunna igen många som stannar bara ett par veckor.

Trudi Trussel kommer från den tysktalande delen av norra Schweiz. En dag berättade hon för mig sitt livs historia.

«Från det jag var 5 till 12 år bodde jag hos min pappa och min styvmor. Min styvmor hatade mig och gjorde sitt bästa för att pina livet ur mig. Fyra gånger var jag nära doden under de åren, men det brydde sig min pappa inte om. Han har haft fem fruar och sex barn och han levde som en gris. Hela byn såg ner på oss. Men i skolan fick jag en underbar lärare som förstod mig. Han visste att om

jag inte kunde laxorna, berodde det på hur jag hade det hemma med min styvmor. När jag kom till skolan på morgonen brukade han genast se hur det var fatt. Han hjälpte mig att leva.

När jag var 11 år fick jag sjunga med i söndagsskolekoren. En gång skulle jag sjunga en angels roll i vita, fina kläder. Plotsligt kom jag att tänka på det lustiga i att jag, som alla såg ner på och som kom från ett sån't hem, skulle spela en ren och vit ängel. Jag började skratta. Söndagsskolläraren och prästen blev arga och slangde ut mig. Min styvmor fick vatten på sin kvarn och sa: 'Inte ens dom tycker om dej'. Då brande jag allt jag fått från söndagsskolan och allt jag haft av gudstro försvann. Jag svor inom mig att en dag skulle också jag bli rik.

Alla dorrar stängda

När jag var 12 år fick jag tuberkulos och var sjuk i många år och vid 14 års ålder blev jag tvungen att tala med min läkare om var jag skulle begravas. Min pappa gav sig av hemifrån och min styvmor skrev att hon inte längre ville ha med mig att göra. Alla dorrar tycktes stängda för mig. Men en ung läkare ordnade så att jag kom in på ett sanatorium. Det

var underbart. Jag hade kommit ut ur helvetet till ett ställe där det fanns frid. Efter fem år blev jag utskriven därifrån.

Min mormor skulle då ha tagit emot mig men tyckte det var för dyrt. Läkaren sa att jag inte fick göra något fysiskt arbete. Men hur skulle jag då klara livhanken? Jag sökte i varje fall in på en hushållsskola och tänkte att om jag dor har jag intet att förlora, och får jag leva har jag vunnit allt. Efter hushållskursen sökte jag jobb som hembitrade, men folk var radda eftersom jag haft tuberkulos. Jag sökte plats efter plats och efter tolv försök var det en familj som tog mig, men för lagre lön och utan försäkring. Där slet jag i fyra år utan semester. Efter de fyra åren var allt jag agde ett par skor, en kjol och en tröja. Jag sökte och fick en chans att gå på en folkhögskola. De flesta flickorna där hade mer i fickpengar än vad jag tjänat efter en månads arbete. 16 timmar om dagen. Efter den tiden gällde det att finna ett arbete igen. Men var? Tiden gick och till sist hade jag bara 10 ore kvar.

Arbete till slut

Just då fick jag ett brev från en dam som erbjöd mig arbete. Hade jag vetat att familjen dit jag kom varit engagerad i en

kamp för 'moralisk upprustning', hade jag nog blivit mycket misstanksam. Rummet de gav mig var så vackert med fina blommor och sangoverkast att bara det gjorde mig misstanksam. Vad vill dom dolja med det här? tankte jag. De låste heller aldrig in något och utnyttjade mig inte på något sätt. De skurade själva badkaret och borstade sina skor. De tycktes vara verkliga kristna, som levde ut sin tro. Men de talade inte om den. Senare fick jag veta att de inte tankt tala med mig om moralisk upprustning men kant att något skulle lakas i mitt inre och att jag skulle komma att kampa samman med dem hela mitt liv.

En dag berättade de att de skulle resa utomlands och frågade om jag skulle vilja ta hand om barnen, medan de var borta.

Detta frågade de mig, som alla såg ner på! De blev borta längre än väntat — i flera månader. Och hela tiden var jag ansvarig för barnen.

Satsade allt

Så hörde jag dem tala om planer på att kopa det stora hotellet uppe i Caux. Då trodde jag de blivit helt galna. När jag varit ledig hade jag ofta vandrat i bergen runt omkring Caux. En dag fick jag höra hur de beslutat satsa allt de hade — formogenhet och sakerhet som sitt bidrag till inköp av hotellet i Caux. Planen var att det skulle användas som ett centrum för världens moraliska upprustning. De gjorde det utan att rakna med någonting i gengäld. Det gick djupare i mig än något annat och jag började

langta efter att få uppleva det liv de funnit. Så skulle de träffa sina vänner för att tillsammans besluta om köpet och de bad mig vara med. Jag gillade inte precis deras ide men kom med ändå. Här började jag förstå något av den vision de hade för en ny, helt förändrad värld.

Någon foreslog att man skulle vara stilla en stund och lyssna till den inre rosten. Jag sa 'Gud talar inte till mig, bara till rika människor'. Så när den ene efter den andre började tala om vilka tankar de fått sa jag att jag inte tankt någonting. Men det var ren lovnad. Jag hade tankt att jag skulle ge 200 francs, d v s två månaders lön, för att betala tryckningen av en inbjudan till en stor sammankomst där man skulle ge offentlighet åt planerna. Men jag sa ingenting. Men en tanke blev jag inte kvitt. 'Trudi, det här är din chans. Acceptera Gud nu eller släng ut honom för alltid'. Jag beslutade att ge mina pengar och idag är jag tacksam för att de tog emot dem och inte tyckte att jag borde behålla dem, eftersom jag ändå hade så lite. Då hade jag för all framtid förlorat min tro. Rakningen visade sig vara på exakt 200 francs.

Fann min far

Senare reste jag ofta upp till det nyinköpta hotellet i Caux på mina fria lördagar och hjälpte till att stada. Sen dess har otroligt mycket hantlar själv fick jag kraften och odmjukheten att ställa allt till rätta med min far. 1939 hade hans femte hustru slängt ut mig, och pappa gjorde inte något för att hindra henne. Då beslutade jag att aldrig mer ha nåt med honom att göra. Det hade jag inte heller, inte

Forts s 13

Trudi Trussel
på postkontoret i Caux

Brita Dessen

För eller senare kommer en stund då vi inser hur sköra vi är, vi och allt vårt. Mot sorg, ensamhet och död finns inga forsakringar. Måste den stunden och den insikten upplevas som bara brutal och skrammande eller finns det ett sätt att komma igenom? Frågan är lika aktuell i valfärdsstaten som någon annanstans. Det behövs inte alltid en bomb för att få en valbygd tegelvillan att plötsligt kunnas som ett fallande korthus omkring en Forlusten av en livskamrat kan vara nog.

Brita Dessen, 45-årig hogstadielarare i Örebro, är ensam efter maken Roys död för två år sedan och är just i fard med att sälja det vackra hem, som markerna med all tankbar planering och skicklighet ritat och låtit bygga. Brita har inte bara förlorat sin man utan tidigare också sina två barn.

Under ett samtal med henne har NVIB bett att få formidla till andra en del av hennes erfarenheter.

Intervju —

Vad gör vi av vår kärlek?

— Det känns riktigt att sälja huset nu, säger Brita. Den här ensamma tiden efter Roys död har jag lugnt ordnat våra tillhörigheter och vantat på visshet hur min närmaste framtid skall se ut. Det var ju vårt aktenskaps största rikedom, detta, att vi sökte Guds ledning steg för steg. Särskilt vårt sista år tillsammans, under Roys svåra sjukdom, lärde vi oss att ta en dag i sänder och vila i Guds vilja. Visst var det ett svårt år med många kastningar mellan hopp och fruktan hos oss båda, men också ett otroligt rikt år när Gud blev verklig för oss på ett nytt sätt.

Albumet

Jag har gjort i ordning ett album med bilder och klipp ur våra anteckningsböcker från sjukdomstiden. Roy skrev ned vad han upplevde och tankte, andas tillsvagheten gjorde hans stil olaslig. Han orkade då annu tala något och jag minns hur han sa: «Kan tanka mig att himlen är nästa steg». Hans anteckningar från plågornas tid är förvånansvärt ofta fyllda av omsorger om andra människor, om rumskamrater

på sjukhuset, om lidande folk långt borta. I en akut sjukdomskris med stigande sank och sjunkande krafter frågar han sin dagbok: «Vad hander egentligen i min kropp? Är tumörerna på tillväxt igen?» Men sedan skriver han en bön för fred i Vietnam, Laos och Kambodja: «Förvandla hjärtan på båda sidor så att verklig försoning kan ske.»

Roy hade många intressen, men till sist blev det liksom bara Gud kvar. Måndag i Stilla veckan sträckte Gud ut sin hand och tog hem honom. Albumet från hans sista år visar jag ibland för folk som besöker mig, för att de ska få en tro.

En tanke jag haft när det galler försäljningen av villan ser nu ut att realiseras. Jag skulle inte sikta på att få ut så mycket pengar som möjligt utan låta vårt hem gå till en barnfamilj som behövde det och som ville fortsätta att skapa den atmosfär vi levde i. Själva blev jag obunden av hus och hem samtidigt som Roy mer och mer frigjordes från det materiella.

Nu tycker jag vägvisaren pekar mot ett nytt jobb i en ny stad där mina syskon bor med sina familjer. Det finns mycket

att ge och få fortfarande i livet Jag minns en promenad hand i hand med femåriga systerdottern Sara nyligen Barn förstår Hon såg upp på mig och sa «Skulle du vilja att jag var din flicka?»

Det påminner mig om min skolklass på mellanstadiet där jag undervisade när mina barn gått bort Eleverna frågade «Har froken inga barn nu då? Men froken har ju oss?» De hade rätt Var gör vi av vår kärlek när de närmaste lämnat oss? Många behöver den Efter Roys begravning hade jag tre veckor kvar av terminen i skolan och fann det rätt att slutföra dem På hogstadiet den här gången Eleverna visste vad som hant mig och det blev naturligt att berätta personligt En del tillfallen känns verkligen gudagivna Jag talade bl a om det oögonblick jag hade stått i dorroppningen till Roys sjukrum sedan skoterskorna gjort honom i ordning efter doden Det definitiva hade slagit mig då Att det var oåterkalleligen slut har på jorden Hjalpte inte att skrika, tigga, sparka, ingenting

Det blev så stilla i klassen Jag kunde berätta om det min man och jag trodde på och ville leva för Sen började eleverna fråga Har froken aldrig tvivlat? — Jo, när mina barn hade dött Så kom eleverna fram med sina egna tvivel och jag fick fortsätta att tala om den tro som standigt kan fodas på nytt Om den perfekta plan Gud har för varenda människa

For den flugradda

Folk kanske tror att man är en särskilt tapper typ, när man har livsmod kvar trots ensamheten Men jag är nog ganska

radd av naturen Mina föräldrar brukade citera ett typiskt uttryck från mina tidigaste år «Pappa hålla handen så kommer det ingen fluga» Men också den flugradda kan lämna sitt liv i Guds hand och få trygghet, ledning, livsuppgifter, glädje

Efter Roys begravning reste jag bort en tid och återvände hemåt med bavan för det tomma hus som vantade Men på stationen motte tre vänner som bjod mig till dem på middag Jag måste särskilt betona betydelsen av en del vänner jag har De känner varmt för en, ber för en och följer en genom svårigheterna Men de omkar en aldrig De har själva gjort erfarenheter av Guds ledning och förväntar sig att jag håller mig kvar på den vägen Det är den djupaste vanskap som finns

I din stora värld

När jag kom hem från deras middag gick jag direkt in i Roys tomma rum, bojde knä och bad Gud hjälpa mig att leva i din stora värld och inte i min lilla!

Livet känns meningsfullt när man förstår att varenda människa har sitt ansvar för den här världen Vi behöver plocka fram allt det positiva som finns och få det formerat Vi kan vara med om den försoning som måste ske mellan människor, i stort och smått, personligt och politiskt Vi kan bli klara över vad som river ner och vad som bygger upp Där väljer vi varenda dag I våra aktenskap, på arbetsplatserna Jag tankar förstås särskilt på skolan

I det vida perspektivet kan man lämna självomkan Jag vill inte vara fascinerad av mitt eget jag Jag vill inte ha att göra med självmedlidandet

Människor som inte tror på Gud då, vad ska de göra i sorg och ensamhet? De kan söka sig fram När vår kapacitet är slut finns det en högre kapacitet som trader till Inbjud den, ta tag i den, håll den kvar Jag tror på bon och på lyssnandet efter Guds röst i ens inre

Ibland har bitterhet och avundsjuka mot bättre lottade veltäta sticka upp i mig men numera vet jag att såna kanslor är utbytbara mot intresse, kärlek och tacksamhet Till ett sådant utbyte måste man ta hjälp av Guds kapacitet

Poangen

Att leva för andra är alltså vår kallelse och glädje Men det betyder inte att aldrig vara ensam Poangen är inte att varje stund omge sig med folk Ensamheten måste man lära sig leva med även när den smärta Jag laser gärna, inte för att förstöra mig utan för att öka min kunskap om allt gott Ensam i naturen trivs jag också, mer och mer ju äldre jag blir Och här hemma har jag ibland bara gitarren som sällskap Gamla lasarsånger från barn- dommen gillar jag att sjunga då Det handlar att den som sångerna vänder sig till känns närvarande i rummet «Jag är ditt barn, du är min far, o salighetens gåta»

Sen kan man gå ut igen med ett öppet hjärta för alla Det har att leva öppet har ju blivit på modet men har ofta missbrukats Det finns en självisk och bullrig öppenhet i stil med «har ska jag visa mina fasoner» Istället borde öppenheten vara en lågmald utgivning människor emellan därför att vi alla är barn av samme Fader

Intervjuare Ingeborg Ekman

— Jag kan också slåss för en rättvis sak

Edir Pereira är en av de otaliga brasilianska kvinnor som levat under svåra förhållanden och drömt om en bättre tillvaro, bara hon kom till Rio de Janeiro. Edir bodde i Fortaleza, hamnstaden i nordöstra Brasilien, tillsammans med sin familj. Bara namnet Rio väckte i henne vilda drömmar om «arbete», «ett riktigt hem». Men när hon väl en dag lyckats ta sig fram med lastbåtar och truckar hela vagen till den forlovade staden mottas hon av en brutal, omänsklig verklighet. Luiz, hennes man, hade rest i förväg. Hon kom efter med fem minderåriga barn. Själva var hon knappt 25. Här berättar hon sin historia:

Min mamma hade gråtit den dag vi gick ombord på lastbåten. Jag kunde inte vanta på att träffa Luiz igen. Vi hade varit borta från varann ett halvår och han hade aldrig tidigare brytt sig om familjen, han tyckte bara om att roa sig. Jag tyckte i alla fall att det skulle bli roligt att se honom igen. Jag ålskade honom trots allt illa han gjort mig.

Nere i Rio hade Luiz fått tag på ett ställe att bo i på andra sidan bukten. Vårt «hem» i Niterói låg uppe på en höjd. Det var litet och fuktigt. Bergväggen var spiselmuren. Luiz snickrade ihop två stora sangar med rissäckar som botten och bananblad som madrasser.

Vi hade det svårt. Luiz måste ge sig iväg varje morgon kl 4 för att vara på jobbet kl 7, och jag hade fullt upp att göra hela morgonen med att hamta vattnet nedanför höjden.

En av mina mostrar bodde i favelan São João i Rio. Hon foreslog oss att flytta dit. Den favelan gjorde mig rädd — med sina traruckel som trängdes på slutningen, sina trånga, smutsiga grandstumpar, brunnen som lag så långt borta, frånvaron av all hygien, losaktigheten och allt ovasen. Det var första gången jag var på ett sånt ställe. Allt verkade så främmande.

Luiz och Edir Pereira i sin favela tillsammans med norrmannen Björn Ole Austad, som lart känna deras och många «faveladas» livsvillkor.

Det verkade fruktansvärt att behöva låta sina barn vaxa upp här. Men vart skulle vi ta vagen utan pengar? Andå ville jag ge mig av. Jag tjuvade standigt på Luiz, och så började spänningarna mellan oss.

Torrmjolk till barnen

Vår barack låg uppe på en brant sluttning. Luiz hade satt upp ett staket för att förhindra att ungarna trillade ner. Jag anmälde dem alla till skolan, också minstingen, för att få tilldelningen av torrmjolk varannan vecka. Ända tills han blev sex månader gammal. På dagarna tvättade jag åt några familjer vid «asfalten». («Asfalten» var beteckningen på de asfalterade gatorna där människor med mer pengar än slumbeväånarna bodde.)

Vattnet har alltid varit mitt stora bekymmer. Varje dag måste jag ner till den allmänna kranen för att hamta det i stora dunkar som jag bar på huvudet. Man fick vanta på sin tur. Vagen var gropig och stenig. Ibland var den för brant och dunkarna för tunga, och jag ramlade. Så man måste tillbaka för att hamta mer. Det var hårt. Barnen hjälpte mig med att gå och hamta vattnet i små konserverburkar. Regndagarna blev gladjedagar. Då satte jag vattendunkarna på taket och filt-

rerade sen vattnet med en trasa. Det hundgorat gav mig såna ryggsmartor att jag fortfarande ofta måste gå och lagga mig.

Jag umgicks inte med grannarna, jag skamdes för att ha blivit «en favelada». Luiz hade så smaningom vant sig vid platsen och hade blivit mycket populär där. Han gillade att dansa samba och var med på alla fester. Men han vagrade att ta oss med. Han ville inte att vi skulle bli påverkade av den «ohalsosamma atmosfären» där. Jag blev svartsjuk när han gick sin väg ensam och så småningom mer och mer bitter. Alla hade märkt att han förändrats.

Hotad med vrakning

Det var vid den tiden som vi blev hotade med vrakning av agaren till den höjd där favelan efterhand hade vuxit upp. Vi hade alla kommit norrifrån eller från det inre av landet, för vi var sakra på att vi skulle finna arbete och ett dragligt ställe att bo på i Rio. Men hyrorna var för höga. Och till slut hade vi byggt vara ruckel på de obebbyggda områdena. Vi måste ju bo nanstans för att ge barnen tak över huvudet. Det fanns en lag som förbjöd att man utkrävde hyra av favela-borna. Men den brydde sig inte agaren av vårt område om. Han hade gett order om att alla som inte betalade honom vad de var skyldiga skulle ge sig av. Flera familjer hade blivit radda och betalat i hemlighet. Andra ville sätta stopp för utpressningen och tog kontakt med en advokat som skulle försvara vara intressen. Advokaten begärde tre cruzeros per familj och sade att om vi byggde nya baracker skulle agaren inte kunna vraka oss igen. Det var bara ett sätt för honom att tjäna mer pengar.

Dessa barn hör till dem som fått flytta in i de nya hus som håller på att ersätta gamla ruckel.

Luiz insåg detta. Tillsammans med en liten grupp började han själv ta sig an favela-bornas sak. Tyvärr hade familjerna redan blivit vrakta och polisen hade rivit deras ruckel. Det var hårt. Och alla såg att det skulle bli fler vrakningar. Spänningen steg.

En dag medan detta pågick träffade Luiz en man från en annan favela. Genom honom lärde han sig så smaningom att vända sig till Gud och be honom om hjälp i de beslut han skulle fatta, att börja varje dag med en stunds stillhet. Jag märkte att Luiz inte kände sig ensam, att det fanns en ny kraft i honom.

Nå't nytt i Luiz

Luiz fick klart för sig att han borde träffa provinsguvernören och be honom om hjälp. Tillfallet kom vid en skolinviqning. Luiz fick kampa sig fram till honom. Och han såg till honom

att livet i São João-favelan hade blivit outhärdligt — hela området var i krig. Guvernören gav omedelbart order om att all vidare vrakning av folk skulle förhindras.

Vad Luiz berättade när han kom tillbaka gav oss alla nytt mod men jag skamdes fortfarande för allt som pågick i favelan, för livet där överhuvudtaget. Jag var så stolt av mig. Standigt tjtade jag på min man. Jag tankte bara på mig och barnen, medan han tankte på alla de andra. Han var säker på att det skulle bli en lösning. Och sen var jag radd. Jag visste att det var flera som inte gillade hans idéer och ville ta livet av honom. Jag bad mycket för honom — kanske är det därför han fortfarande lever. Han har varit inblandad i fruktansvärda strider, men han berättade ingenting för mig. Han ville inte göra mig orolig men till slut fick jag alltid reda på det. Jag sa

Forts s 14

Saxat och citerat

Vart materiellt nariga klatter- och konkurrenssamhalle upp- muntrar tydligen vissa egenskaper som få uppskattar man skall vara slipad, for det ar «alla andra» utom de som saknar talang for det – och det ar varst for dem

Vi skulle nog skammas en del infor en exakt statistik over hur många norrman som inte till slut hanger sig åt en eller flera av de folkbara forseelserna skattefus, smasmuggling, betalning «under bordet», hembranning

Och det återverkar inte bara på det sociala och politiska livet utan också i hog grad på manskosynen manskor som odelagger respekten for sig sjalva har ingen anledning att respektera andra Återstar bara ett slags anstucket kamaraderi, dar alla har sina skelett i skåpen och ingen vågar visa svart på vitt hur det egentligen står till Det ar en svårare miljöförstoring an några kemiska medel kan åstadkomma

Halvard Rieber Mohn i Ar beiderbladet, Oslo, 8 2 75

Det ar en gåva att vara kvinna En gåva att vara född med formågan att frambringa nytt liv och nya ideer till skydd och vaxt for nya människor

Det ar en kamp att vara kvinna En kamp for allt det man alskar och mot allt som hotar en människas integritet och frihet

Det ar meningsfullt att vara kvinna Meningsfullt att vara kanslig for djupa mänskliga problem och komma dem till motes med fantasi och inlevelse

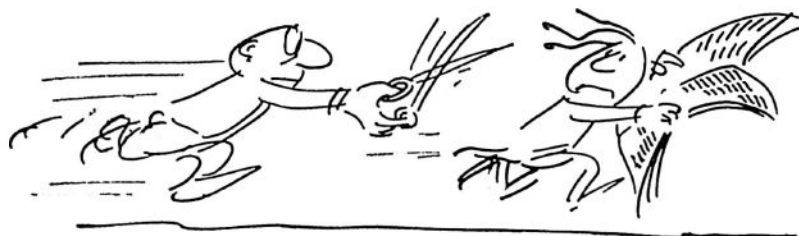
Det ar frihet att vara kvinna Frihet att inte låta sig styras av någon annan makt an den som Gud bejakar

Det ar visdom i att vara kvinna Visdom som vaxt under tusen års tjanande

Det ar framtid i att vara kvinna En framtid då vi kan ge vår omhet, vår intuition, vår skaparkraft och vår intelligens i helhjärtad insats for en värld dar det finns tillräckligt med arbete och omsorg for alla

Att vara kvinna det ar att vara ansvarig for att mänskligheten gar framåt

G U (ur Ny Verden)

Kommer vi att på något sätt återgå till karnan i vår religiösa tradition, som talar om människan såsom skapelsens förvaltare, vilken har till huvudansvar, inte att samla saker på hog men att tanka på sin grannes behov?

Harvey Cox Citerat ur Christian Science Monitor

Kort nytt

VI VALKOMNAR IDÉ & SAMFUND

en nystartad dansk tidskrift för MORALSK OP-RUSTNING I presentationen av tidskriften säger redaktionen att man tror att «de flesta danskar ar trotta på allt för mycket teoretiserande» Därför vill redaktionen basera sitt material på erfarenheter av hur människors förändring kan få praktiska resultat i samhällslivet Det första numret tar bl a upp frågor som inflationen, svalten i världen och husmodrars initiativ att på bred front få familjer att i sitt dagliga liv ge exempel på ansvar för landet

I MBABANE I SWAZILAND

agde en påskkonferens för moralisk upprustning rum på initiativ av en grupp ungdomar som för precis ett år sedan deltog i den internationella konferensen i Pretoria i Sydafrika «Den påskens motte vi många från olika delar av Afrika och andra kontinenter som förpliktat sig att bygga upp ett samhälle utan hat, fruktan och begär Det var människor som framjät en försoningens anda i sina länder Vi som ar unga i Afrika klagar ibland på korruptionen hos ledarna Men det finns korruption hos oss själva Vårt mål ar att skapa ett ledarskap i Afrika som inte kan kopas med pengar, kvinnor eller sprit — och att själva borja», säger de bl a i inbjudan

THE REVOLUTIONARY PATH

(den revolutionära vagen) ar titeln på en bok med ett urval av dr Frank Buchmans tal, som publicerades i England till påsken Den ar redigerad av Kenneth Belden

MER AN TVÅHUNDRA MANNISKOR

fyllde Ekebacksskolans aula i Västra Frolunda den 9 mars när musikspelet VI BEHOVER DEJ — ETT SPEL OM PETER WIESELGREN gavs Initiativet hade tagits av flera göteborgsfamiljer Dessa familjer utgjorde också stammen i den trupp på 35 personer som framförde spelet Den göteborgska publiken gav påtagligt tillkännas sin uppskattning både av pjasen och den kraft med vilken den framfördes

RIDE! RIDE! — MUSIKALEN

som bygger på en tilldragelse i John Wesley's liv har nu publicerats av The Methodist Drama Committee Text och lyrik ar skriven av Alan Thornhill och musiken av Penelope Thwaites

I BAGUIO PÅ FILIPPINERNA

ordnade nyligen ungdom från landets fyra horn en konferens för moralisk upprustning Diskussionerna fick sin prägel av att undantagstillstånd harskar på ön Mindanao, där muhammedaner och kristna under flera år bekämpat varandra

Vad är en mormor?

En mormor ar en kvinna som inte har några egna barn och därför älskar andras pojkar och flickor

Mormodrar har inget att göra Dom behöver bara finnas till Om dom ber oss följa med ut och gå så går dom långsamt förbi alla dom fina loven och larverna Dom säger aldrig

«Kom genast», eller «Skynda dig för Guds skull»

Dom ar tjocka, men inte för tjocka att knyta ens skosnoren Dom har glasögon och ibland kan dom ta ut sina tänder

Dom kan svara på frågor — t ex varför hundar hatar katter, och varför Gud inte ar gift När dom laser för en hoppar dom inte över någonting och dom bryr sig inte om ifall det alltid ar samma historia

Alla skulle ha en mormor, särskilt dom som inte har någon TV Mormodrar ar dom enda vuxna som alltid har tid

Åttaåring

Trudi Trussel

Fr s 7

förän 1953 Men då gav Gud mig något nytt som gjorde att jag kunde tanka på honom utan förakt och hat Och trots allt som hant sokte jag rätt på honom Jag fann honom i Zurich Han var ett människovrak

Idag ar också pappa en helt annan människa Han ar stolt över vad jag gör Han själv har en förtroendepost i en bank, och man har bett honom stanna kvar på sin plats trots att han nu ar gammal »

G S

Den stora förändringen

till honom «Du gör för mycket för andra Ingen kommer att tacka dig för det Du offerar din familj» Valdigt ofta gick han inte till jobbet Istället ville han slass för att favelaborna skulle bli förflyttade till hyreshus Ingen trodde han skulle lyckas och många gjorde narr av honom Men till slut lyckades han få inrikesministeriets tillåtelse till flyttningen

De nya husen

Arbetena på hyreshusbyggnaden kom fort igång Snart kunde man från favelan se hur det gick framåt Vi kunde inte forma oss att tro att det där var för oss, inte förän den då flyttbilarna kom Under en hel vecka flyttade de familjerna och deras bohag från favelan till det nya bostadsområdet Det var fint organiserat, vi fick ordningsnummer Den 20 maj 1971 var det vår tur Det var en fantastisk stämning, alla var i rorelse

Jag hade inte varit i det nya huset ännu, jag var rädd för att ta ut glädjen i forskott, att se drommen gå upp i rök När jag såg koket, badrummet, vattenkranarna, måste jag sätta mig, och jag sa till mig själv «Alla vidrigheterna i favelan var verkligen värda det här» Det var underbart att inte langre behöva gå och hämta vatten, att inte langre behöva lida av de tunga vattendunkarna på vagen uppför berget igen Det var en verklig Guds gåva

Så började vi ett nytt liv Under sommaren 1973 frågade våra vänner som kampade för moralisk upprustning om vi ville vara med i en delegation från Brasilien till världskonferensen i Caux Luiz var övertygad om att vi skulle acceptera Vi fick hjälp med resan och betalade själva så mycket vi kunde

Egentligen ville jag inte resa till Caux Luiz låg efter mig att jag skulle följa med för han tyckte att man och hustru skulle göra saker tillsammans Under hela resan var jag väldigt orolig men jag blev helt tagen av mottagandet i Caux De första dagarna gick jag bara omkring och tittade, sen började jag langta efter familjen, langta hem

Kunde inte komma

En kväll när vi åt middag med ett annat par berättade den unga hustrun hur hon blivit kvitt det hat hon haft Hennes historia gick mycket djupt i mig Efter middan gick Luiz för att se en film, jag gick tillbaka till vårt rum Jag laste lite i bibeln, sen beslut jag att gå till säng Det var stort omöjligt att somna Det var nånting som inte lamnade mig ifred Plötsligt tankte jag på Fortaleza och jag såg min mamma framför mig Hon frågade efter mig, jag undrade varför, och plötsligt mindes jag Sista gången hon besökte oss i Rio hade vi gralat Jag var avundsjuk på mina systrar De var

bättre kladda, hade finare hem än jag, jag hade ingenting Jag bodde kvar i favelan Min mamma slutade aldrig att tjata på mig om det I hemlighet grat jag En dag sa jag till henne «Du har ingen rätt att tala till mig så där Gud har en plan för var och en av oss» Hon blev arg och för sin väg och sa att hon aldrig tankte komma tillbaka Jag svarade att i så fall tankte inte jag ha nåt med henne att göra heller Det där var för tio år sedan

Den natten i Caux tankte jag «Du måste be mamma om förlåtelse» På morgonen skrev jag till henne, fastän jag visste att hon inte skulle svara Men hennes svar kom valdigt fort, samma dag vi skulle resa Det var ett gripande brev Hemma i Brasilien visade jag det för barnen och sa till dem att jag måste resa till Fortaleza med Luiz för att själv be om förlåtelse Barnen var alldeles till sig av vad som hant, pojken erbjöd sig att betala resan Bussresan tog tre dagar och två nätter, men det var det vart Mamma dog precis ett halvår efter vår försöning

Jag är som alla andra Jag har bott tjugo år i en favela, men nu vet jag att jag också kan slass för en rättvis sak Varje dag försöker jag bli anorlunda, och varje gång jag har på kann att jag är på väg åt fel håll, sätter jag mig i mitt rum och ber Gud om hjälp Det är inte så lätt alltid och kampen är lång

Intervjuare G Lejeune

ACEROLA PLUS

Naturligt C-vitamin

från Acerola Korsbar, Nypon, Svarta Vinbar och Paprika

Acerola Plus tillverkas i tropikerna Acerola Korsbar växer i Västindien. Frukten är 28 gånger rikare på C-vitamin än apelsin

Redan 1945 lade professor Asenjo fram de vetenskapliga bevisen om fruktens enastående höga C-vitaminhalt

ACEROLA PLUS säljs som tabletter och instantdryck i HALSKOSTAFFARERNA

Goda tuggbara tabletter i förpackningar om 50 st, 100 st, 250 st och 750 stycken C-vitamin-halt 100 mg per tablett. Finns även i starkare dosering 300 mg och 500 mg per tablett.

Som instantdryck osotad 2000 mg per tesked och sotad 1000 mg per tesked

JUST NU SALJS ACEROLA PLUS om 40 tabletter och 100 tabletter på TREVLIGT PRESENTGLAS
Pris 40 st 8 90 — 100 st 15 70

IMPORT Naturprodukter Storgatan 4 - 703 61 Örebro, tel 019/18 33 60
Även postorder expedieras — om inte Acerola Plus finns på er plats

Civilingenjör
Lennar Sjogren
Trossås Gård
S-660 52 - DSVALLA
Sverige

BÅTPLANER?
Rådfråga
Båt-PONTUS
Goteborgs
Frihamn
Tel 031-51 07 04

Båt
PONTUS